

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№12
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

*Elektron nashr. 598 sahifa,
2-dekabr, 2025-yil.*

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalar tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Woosyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Yangi O'zbekiston sharoitida ayollar ijtimoiy faolligini oshirishda psixologik motivatsiya va o'z-o'zini rivojlantirish strategiyalari	26
Xuseynova Abira Amanovna	
Pragmalinguodidactic Principles in Teaching English for Philologist Students and their Application in Intercultural Communication.....	31
Arzieva Bibi-Sanem Aynazarovna	
Metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan biologiya o'quv materiallarini loyihalash, joriy etish va samaradorligini baholash.....	35
Abdurasulova Gulrux Habibullayevna	
Oligofreniya holatida neyropsixologik tashxislar qo'llanilishining umumiy masalalari	40
Akramov Dostonbek Ikromjon o'g'li, Xojaliyeva Sarvinov Elyorjon qizi	
Oliy ta'lim muassasalari talabalarida kreativ kompetensiyani rivojlantirish pedagogik muammo sifatida ...	44
Asatova Dildora Aslamovna	
Ingliz tili o'qish ko'nikmalarini takomillashtirishda autentik manbalarning roli.....	49
Bekmuratova Nargiza Arislanbayevna	
Insuldan keyingi nutqni tiklashda logopedik rehabilitatsiya va nevrologik muolajalar integratsiyasi	52
Boltaboyeva Xurshida Sharofiddinovna	
The Concept of Symbols in Linguoculturology	56
Hamraqulova Gulandom Sodiq qizi	
Buyuk ipak yo'li xalqlari o'rtasidagi pedagogik va madaniy aloqalarning vujudga kelishi.....	59
Mirxalilova Nargiza Akbarovna	
Bo'lajak tarbiyachilarni bolalarni nutqini o'stirishga bo'lgan kasbiy-pedagogik tayyorgarligini o'stirish	63
Mitaliboyeva Dildora	
Koxlear implantli bolalarning eshituv-nutqiy faolligini oshirishda differensial yondashuv asosida korreksion-pedagogik ish	66
Nartayeva Shahnova Yulchibayevna	
Fasilitatsion yondashuv asosida kichik maktabgacha yoshdagi bolalarda adaptiv ko'nikmalarni rivojlantirishning psixologik-pedagogik mexanizmlari.....	71
Normatova Nilufar Komilovna	
Boshlang'ich sinflarda disgrafiyasi bo'lgan o'quvchilarda yozish kompetensiyalarini shakllantirishning ilmiy-nazariy asoslari (XIX–XXI asrlarda).....	76
Qaxxorova Saidaxon, Mamarajabova Zulfiya	
Raqamli texnologiyalar va onlayn platformalar orqali olimpiya ta'limini rivojlantirish: yoshlar orasida axloqiy va jismoniy madaniyatni oshirish	80
Qodirov Jurabek Mamatsimonovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida sun'iy intellekt bilim va savodxonligini rivojlantiradigan innovatsion jismoniy-interaktiv o'yinlar: pedagogik model	83
Quvonova Nodirabegim Shavkat qizi	
"Sab'ay sayyor" asarida qo'llangan onomastik birliklar haqida mulohazalar	87
Gadayev Oybek Yaxshiboyevich, Ravshanova Sharbatoy Rahmatilla qizi	
Ijtimoiy tarmoq shifokorlarining masofaviy konsultatsiyalari shaxs psixikasi va salomatligiga ta'siri	91
Askarova Nargiza Abdivaliyevna, Ravshanova Zarnigor Daminovna	
Talabalar ilmiy dunyoqarashini rivojlantirishda innovatsion ta'lim texnologiyalari va interfaol metodlardan foydalanish.....	95
Satvoldiyev Faxriddin Akbarali o'g'li	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari orqali pedagoglarning kreativligini rivojlantirish	99
Saydullayeva Gulasal Umidjon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalar motorikasini rivojlantirishning standart modeli	102
Sirojiddinova Xamidaxon Xasanboy qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarning shaxslararo munosabat kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	106
Turg'unova Gulnoza Muhammadjonovna, Xodjiyeva Mahliyo	

Shaxsdagi mehnat motivatsiyasi samaradorligini ta'minlashga xizmat qiluvchi korrelyatsion bog'liqliklar tahlili	109
Xusanov Samariddin Maxmadaminovich	
Auditoriyadan tashqari musiqiy mashg'ulotlarni art-terapiya yordamida tashkil etish asoslari	112
Yarashev Jo'rabek To'rayevich	
Формирование творческого мышления школьников на уроках музыки	117
Габдулманова Ильнура Минисламовна	
Теоретико-методологические основы коллаборативного обучения, кооперативных подходов и интерактивных педагогических методов	119
Жураева Мафтуна Бахтиёр кизи	
Педагогическое колесо как инструмент формирования цифровой компетентности будущих педагогов дошкольного образования	124
Уразова М. Б., Усманова У. Б.	
Особенности гражданского воспитания обучающихся в системе "школа–махалля" в Узбекистане ..	130
Хайдаров Шавкат Шамсиддин угли	
Педагогические условия формирования языковой грамотности у учащихся с тяжелыми нарушениями речи	135
Юсупова Зулайхо Бахром кизи	
Valeologik tarbiyada o'yin texnologiyalarining ahamiyati	139
Berkinova Charos Islomovna	
O'quvchilarda faol fuqarolik kompetensiyasi tushunchasi, mazmuni va shakllanishi	142
Buvorayeva Gulruh Shoikrom qizi	
Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvi asosida o'qitishning didaktik imkoniyatlari	145
Cho'tboyeva Munisxon Eshpo'lat qizi	
Tabiatga muhabbat: maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar va o'yinlar orqali ekologik tarbiya	150
Ergasheva Umriniso Komilovna	
Zamonaviy ta'lim – talabalar ijtimoiy intellektini shakllantirish omilidir	153
Ermatova Gulnoz Pirimovna	
O'zbekistonning eng yangi tarixi fanini o'qitishda pedagogik texnologiyaning o'rni	156
Gazibekova Feruza Hakimovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining raqamli texnologiyalar muhitida tanqidiy va mustaqil fikrlashini rivojlantirish metodikasi	159
Haydarova Feruza Haydar qizi	
Talabalarda ma'naviy-axloqiy fazilatlar va sifatlarni shakllantirish mexanizmi	162
Jumanazarova Dilnoza Umurzaqovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning kasbga bo'lgan qiziqishlarini shakllantirishda interfaol metodlarni qo'llash texnologiyasi	165
Jumayeva Malika Aliyevna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarda kasbiy-nutq madaniyatini rivojlantirish	168
Lutfetdinova Ra'no Xusnetdinovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik rivojlanishga zamonaviy yondashuvlar va jahon tajribalari ..	172
Masharipova Barno Erkin qizi, Adilbayeva Dilnoza Adilbay qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida til o'yinlari texnologiyalarining nazariy asoslari	175
Masharipova Dilfuza Muxammadjon qizi	
Maktabgacha ta'lim tarbiyachisi pedagogik faoliyatining o'ziga xosligi	178
Muhammadiyeva Feruza Turakulovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini og'zaki va yozma nutqini rivojlantirishda aksiologik yondashuvdan foydalanish metodikasi	181
Muhiddinova Munira Xayrullayevna	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida matematika fanini o'qitishda raqamli transformatsiya vositalaridan foydalanishning metodik paradigmasi	184
Narzullayeva Sevara Omonovna	
O'qituvchining muloqot madaniyatini shakllantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	187
Nizamova Nodira Paxritdinovna	
Integrativ yondashuv asosida o'quvchilarning nutqiy kompetentligini rivojlantirishning mazmuniy izohlanishi	191
Oysha Qurbonova, Nodira Abduraimova	
Boshlang'ich ta'limda Finlandiya tajribasi	195
Nodira Sherboyeva	

Kutubxonachi kutubxona-axborot xizmati jarayonining yetakchi ishtirokchisi sifatida	198
O'ktam Nosirov	
Pedagogik ta'lim transformatsiyasida talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyasi.....	204
Rustamova Shoxista Omonjonovna	
Globallashuv sharoitida axborot-psixologik xavfsizlikni shakllantirish masalalari.....	208
Raxmatjonov Shoxjahon Dilshodbek o'g'li	
Talabalarga ingliz tilini o'qitishning zamonaviy innovatsion texnologiyalari	212
Sa'dullayeva Rushana	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	215
Saidova Dilbar Erkinovna	
Pedagog xodimlarda tolerantlik namoyon bo'lishining determinantlari.....	218
Sattorova Maxliyo Dilmurod qizi	
Kreativ metodlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda kreativ tafakkur va fikrlashni rivojlantirish	223
Sultonboyeva Baxriniso Ilhomjon qizi	
Artpedagogika texnologiyalaridan foydalanib maktabgacha yoshdagi bolalarda dialogik nutqni rivojlantirish metodikasi	226
Xolmatova Fotima Baxtiyor qizi	
Boshlang'ich ta'limda yashil kompetensiyalarni shakllantirish yo'nalishlari	229
Yaqubova Shoiratog'aymuratovna	
Emotsional intellektni rivojlantirishning nazariy asoslari.....	233
Yarmatov Raximboy Baxramovich	
Boshlang'ich ta'limda o'quv veb-saytlari orqali til kompetentligini rivojlantirish	239
Zokirova Sohila Muxtoraliyevna, Muxammadjonova Diyorabonu Muzaffarjon qizi	
Языковые изменения в русском языке XXI века: исследование новых слов, сленга, интернет-коммуникации, влияния англицизмов и глобализации на современный русский язык	242
Марупова Дилфуза Давроновна	
Oliy ta'limda talabalarining ilmiy-tadqiqot faoliyatining maqsad va vazifalari	247
F. R. Xosilova	
Boshlang'ich ta'lim texnologiya darslarida o'quvchilarni tabiiy materiallar bilan ishlashga o'rgatish	251
Kambarov Nodirjon Sattarovich, Nasirjanova Feruzaxon Alixon qizi	
Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvining qo'llanilishi va uning samaradorligi.....	256
Abdulazizova Yulduz Abdujabbor qizi	
Tabiiy fanlarni o'qitishda STEAM yondashuvi asosida kreativlikni rivojlantirish metodikasi	259
Abdullayeva Dilrabo Fayzulla qizi	
Umumta'lim maktablarida o'quvchilarda shaxs ma'naviy qiyofasini shakllantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari.....	262
Aliyeva Zuxra Tursunboyevna	
Yosh avlodni madaniy-tarixiy yondashuv asosida tarbiyalashda madaniy-ma'rifiy muassasalarning o'rni..	265
Aripov Shokirjon Olimovich	
Ta'limda yangi texnologiya: 4K modeli va uni amalga oshirish yo'llari.....	268
Avliyozqulova Nasiba Choriyevna	
Badiiy-tarixiy materiallarni ta'lim jarayoniga integratsiyalashning metodologik asoslari	272
Baratov Baxtiyorjon Qodirovich	
Bolaning maktabgacha ta'lim tashkilotiga moslashishida o'yinning roli.....	275
Barno Masharipova Erkin qizi, Zuhrobova Mahliyo Abdulatif qizi	
Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida integrativ yondoshuvdan foydalanish texnologiyasi	278
Ernazarova Laylo Abdusaitovna, Saidahmadova Gulrux Farrux qizi	
Bo'lajak tarbiyachilarda metarefleksiv fikrlashni rivojlantirishning psixologik-pedagogik asoslari	284
Ismailova Nilufar Isroildjanovna	
Semantic and Cross-Cultural Features of Food-Based Idioms in Karakalpak and English Languages.....	289
Jiemuratova Gulistan Koshkinbaevna	
Filolog talabalarida mustaqil fikrlash va qaror qabul qilishni rivojlantirishda metakognitiv yondashuvlarning didaktik mexanizmlari.....	292
Jo'rayeva Dilnoza Ro'zimat qizi	
Rivojlantiruvchi sohalar kompetensiyalariga integratsion yondashuv asosida maktabgacha yoshdagi bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalash texnologiyasini rivojlantirish	296
Jo'rayeva Zilola Sayfiddin qizi	

Psixologlar kasbiy komponentlarini rivojlantirishda matematik usullardan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari.....	302
Kuziyeva Dilnura Dilmurotovna	
O'zbekiston metodik maktabida sotsiolingvistik kompetensiyani shakllantirish bo'yicha olib borilgan ilmiy tadqiqotlar tahlili	306
Madaminova Gulzira Gulamkadirovna	
Maxsus pedagogika fanlarini o'qitishning nazariy-metodik asoslari	313
Maqsudova Nodira Alijonovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishda ertakterapiya texnologiyalaridan foydalanish metodikasi	317
Muxiddinova Difuza Sherdor qizi	
Nutq madaniyatini shakllantirishda o'qituvchi nutqining roli.....	320
N. Q. Olimova	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida matematika fanini o'qitishda raqamli transformatsiya vositalaridan foydalanishning metodik paradigmasi	323
Narzullayeva Sevara Omonovna	
O'quvchilarda ekologik madaniyatni shakllantirish metodikasi	326
Normirzayeva Maftunaxon Ilyosjon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tadqiqot faoliyatini rivojlantirishda intensiv ta'lim texnologiyalarining metodik asoslari.....	329
Olloqulova Farzona Umedillayevna	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi giperaktiv bolalar bilan ishlashda pedagogik kompetentligini oshirish metodikasi	332
Raimqulova Sojida Abdusaid qizi	
Talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini shakllantirishning nazariy asoslari	335
Rustamova Shoxista Omonjonovna	
Inklyuziv ta'limni tashkil etishning xorijiy pedagogik amaliyotdagi modellari	339
Sultonova Zarina Uchqun qizi	
Xalq pedagogikasida ertaklarning tarbiyaviy va ma'naviy-ma'rifiy ahamiyati: ma'naviy begonalashuvga qarshi tarbiyaviy omil sifatida	343
To'xtasinova Farida Davlatali qizi	
B1 darajadagi talabalar uchun xorijiy tilni o'qitishda audiovizual texnologiyalar yordamida ta'lim samaradorligini oshirishning metodik asoslari	347
Toshpulatova Shaxsanam Xolmurodovna	
Kontekstli ta'lim va uning boshlang'ich ta'lim matematikasidagi ahamiyati haqida	350
Umarova Nigora Alisherovna	
Oiladagi psixologik muhitning o'spirinlarda to'liqsizlik kompleksi shakllanishiga ta'siri	353
Xalmuratova Dilorom Abdikarimovna	
Ta'limda faktcheking: misinformatsiya va dizinformatsiyaga qarshi kurashishning pedagogik asoslari	356
Xidirova Maftuna Ilhom qizi	
Maktab o'quvchilarini falsafiy va dunyoqarashga tayyorlash omillari	362
Xo'shboqova Farida Komiljon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutq faoliyatini rivojlantirishning lingokognitiv asoslari	370
Xusanova Gulruxsor To'liqin qizi, Aliyeva Muhlis Baxodir qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyasini oshirish	374
Zokirova Sohibaxon Muxtaraliyevna, Erkinova Nazokatxon Anvarjon qizi	
Эффективность занятий кроссфитом в повышении уровня общей физической подготовленности слушателей института повышения квалификации МВД Республики Узбекистан	377
Албеков Шокир Адилбекович	
Роль торговых и кочевых маршрутов в формировании лингвокультурных заимствований между Хорезмом и Южной Сибирью.....	381
Сатымова Светлана Сатымовна	
Использование искусственного интеллекта в обучении русскому языку как иностранному: проблемы и решения.....	385
Ташева Дилором Салимовна	
Проблемы использования коммуникативного метода в преподавании русского языка студентам	389
Тоджибоева Наргиза Джумабоевна	

Maktab—oila—mahalla hamkorligining qizlar ijtimoiy faolligini oshirishga ta'siri	393
<i>Abdurazoqova Marg'uba Muxammad qizi</i>	
Ta'lim tizimida musiqiy madaniyatni takomillashtirishning metodologik imkoniyatlari.....	397
<i>Asqarova Xurshida A'zamjon qizi</i>	
Maktab biologiya kursini o'qitishda dars va darsdan tashqari mashg'ulotlarning o'zaro bog'liqligi asosida metodologik savodxonlikni shakllantirish.....	404
<i>Azimov Bekjon Ibrohimjon o'g'li</i>	
Oliy ta'lim tizimida iqtidorli talabalar bilan ishlash samaradorligini ta'minlash usullari.....	407
<i>Delov To'liqin Erkinovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarni badiiy asarlarni janriy xususiyatlariga ko'ra izohli o'qishga o'rgatish	410
<i>Gulmira Abdullayeva</i>	
O'zbekiston bokschilarining dunyo reytingida yetakchi o'rinlarni egallashining asosiy omillari	413
<i>Insapov Ismoil Tuychaliyevich</i>	
Improving Learners' Engagement Through Game-Based Techniques in Language Education	416
<i>Ismailova Ma'rifat Bakhrambek kizi</i>	
STEAM yondashuvi boshlang'ich ta'limda ijodiy fikrlashni rivojlantirishning zamonaviy kaliti sifatida	421
<i>Jo'rayeva Nasiba Komil qizi</i>	
O'quvchilarni milliy qadriyatlar asosida tarbiyalashning ijtimoiylashuvi	426
<i>Jo'rayeva Sayyora Vahobjon qizi</i>	
O'smirlarda xarakter aksentuatsiyasining o'ziga bo'lgan ishonch rivojlanishiga ta'sirining psixologik xususiyatlari	429
<i>Jurayev Xaydarjon Odilboyevich</i>	
O'spirinlarda agressiv xulqqa ta'sir qiluvchi omillar	433
<i>Konratbayeva Ayjamal Bazarbayevna</i>	
Rus va o'zbek tillarida chorvachilik terminlarining qiyosiy tahlili	436
<i>Kurbanova Guzal Abduraximovna</i>	
Texnologiya darslarida murakkab mexanizmlarni o'qitishning zamonaviy usullari	441
<i>Mamadaliyev Furqat Xolmamatovich</i>	
Umumta'lim maktab o'qituvchilarining sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish madaniyatini shakllantirish usullari	446
<i>Mamatova Fazilat Ixtiyorovna, Xolmirzayeva Zebo Ravshan qizi</i>	
Nutqda badiiy tasviriy vositalardan foydalanish yo'llari.....	450
<i>Murodova Farangis G'anisherovna</i>	
Kichik yoshdagi o'quvchilarning yozma savodxonligini oshirish yo'llari.....	454
<i>N. Abduvaliyeva, M. Odinajonova</i>	
Kichik maktab yoshidagi nutqida nuqsoni bo'lgan bolalar shaxslararo munosabatini korreksiyalashda ertak terapiyasidan foydalanish	458
<i>Nig'matova Nodirabegim Lutfillo qizi</i>	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	463
<i>O'rinova Ro'zigul Jumanazar qizi</i>	
Voleybol o'yinida blok qo'yish texnikasini o'rgatishda yangi pedagogik yondashuvlar	467
<i>Qambarov Kozimjon</i>	
Texnik yo'nalishda tahsil olayotgan talabalarga ingliz tilini o'qitishning yangi texnologiyalari	472
<i>Babayeva Gulnozaxon Latibjonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim sifatini oshirishda pedagog malakasining roli	481
<i>Davlatova Dildora Nuriddinovna</i>	
Talabalarda sog'lom turmush tarzini rivojlantirishning pedagogik tamoyillari	485
<i>Davronov Nurzod Ismoilovich</i>	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar: toifalari va tasniflash mezonlari	490
<i>Djurayeva Sohiba Barat qizi</i>	
Blum taksonomiyasiga asoslanib boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki va yozma nutqini rivojlantirish usullari.....	495
<i>Husenova Aziza Sharipovna</i>	
Tabiiy fan darslari jarayonida o'quvchilarda loyihaviy ishlarni tashkil etish ko'nikmasini shakllantirish	498
<i>Matniyazova Diyora Jumanazarovna</i>	
Boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlari: innovatsion taraqqiyot, metodik yangiliklar va istiqbollari	501
<i>Nazarova Mohigul Akmalovna, Asatova Mashhura Asomiddin qizi</i>	

Kasbiy pedagogikani shakllantirish va rivojlantirish masalalari	506
Sanaqulov Xamroqul Rizaqulovich	
O'qituvchining shaxsiy fazilatlar va suggestiv kompetentligining o'zaro bog'liqligi	513
Shermatova Manzura Ikromjanovna	
Tez qalamchizgilarda innovatsion texnologiyalarni qo'llash tajribasi	518
Suyunov Navro'z Alisher o'g'li	
Kognitiv tilshunoslik asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqini rivojlantirish	523
Teshabiyev Dilmurod Raxmadjonovich, Madazimova Muxlisa Abdurashid qizi	
Kombinatorik masalalar asosida ijodiy topshiriqlarni tuzish va ularning o'quvchilarga ta'siri	526
Toshboyeva Saida Rahmonberdiyevna, Yusupova Latofat Abduqodir qizi	
Linguodidactic Foundations for Enhancing Professional Competence in Practice-Oriented Language Education	530
Uktamova Navruza Botir qizi	
Audiovizual usul qo'llanilganda o'quvchilarning til ko'nikmalaridagi o'zgarishlarni baholash	535
Umarov Aziz Avazovich	
Ona tili – ART texnologiya va kreativlik fanida so'z san'atining omili sifatida	540
X. Sanaqulov, Sh. Nurmatova	
Etnopedagogik yondashuvning boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijtimoiylashuv jarayoniga ta'siri	543
Xamroqulova Xilola Qosimjon qizi	
Ajdodlarimiz o'g'itlari asosida o'quvchi-yoshlarda axloqiy sifatlarni shakllantirish texnologiyasi	547
Xatamova Nilufar Xaydarovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ o'qish madaniyatini rivojlantirishda generativ sun'iy intellekt texnologiyalarining didaktik imkoniyatlari	550
Xayitova Firuza Abdullayevna	
Rivojlangan mamlakatlarda maktabgacha ta'limning mazmuni va tarixiy taraqqiyoti	554
Yoziyeva Umida Lutfullayevna	
O'quv vaziyatlarini loyihalash orqali talabalar o'quv faolligini oshirish	558
Zakirova Dilfuza Sayidolimovna	
O'quvchilar orasida jismoniy faollikni oshirish uchun yangi ilmiy yondashuvlar	561
Zaynobidinov Dilshodbek Qobilovich	
Активные методы обучения как коммуникационная основа современного урока	566
Ахмедова Мукаддас Ходиматовна	
Инклюзия как путь к равным возможностям: развитие системы образования Узбекистана	570
Баротова Шохсанам Бахтиёр кизи, Мауш Ребия Джамshedовна, Мурадова Дилфуза Махмудовна	
“Qurilish konstruksiyalari” fanini o'qitishda kasbiy-amaliy kompetentlikni rivojlantirish	576
No'manova Soxiba Ergashboyevna	
Креативный педагогический подход в музыкально-теоретических и практических занятиях по искусству макома	582
Нурматова Фируза Муминовна	
Система упражнений по методике обучения средствам речевой выразительности узбекского языка	587
Фаттахова Д. А.	
Oliy ta'limda kompetensiyaga asoslangan o'qitish modellari	592
Ernazarov Alisher Ergashevich, Chinqulova Gulmehra	

OLIIY TA'LIM TIZIMIDA IQTIDORLI TALABALAR BILAN ISHLASH SAMARADORLIGINI TA'MINLASH USULLARI

Delov To'liqin Erkinovich

Muhammad al-Xorazmiy nomidagi

Toshkent Axborot texnologiyalari universiteti

"Axborot ta'lim texnologiyalari" kafedrası dotsent v.b.(PhD)

ORCID: 0000-0003-2123-4095

Annotatsiya: Mazkur maqolada oliy ta'lim tizimida iqtidorli talabalar bilan ishlash samaradorligini ta'minlashga qaratilgan nazariy va amaliy yondashuvlar tahlil qilinadi. Tadqiqotda iqtidor tushunchasining zamonaviy talqini, uni aniqlash mezonlari hamda talabalarning intellektual, kreativ va innovatsion salohiyatini rivojlantirishga xizmat qiluvchi pedagogik shart-sharoitlar yoritiladi. Shuningdek, motivatsion muhit yaratish, differensial va individual ta'lim texnologiyalarini qo'llash, ilmiy tadqiqotlarga jalb etish, raqamli ta'lim resurslaridan samarali foydalanish kabi usullar iqtidorli talabalarning o'quv jarayonidagi faolligini oshirish omillari sifatida asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: iqtidorli talabalar, oliy ta'lim, samaradorlik, pedagogik texnologiyalar, individual yondashuv, mentorlik, raqamli ta'lim resurslari, kreativ salohiyat, innovatsion yondashuv.

Abstract: This article analyzes theoretical and practical approaches aimed at ensuring the effectiveness of working with gifted students in the higher education system. The study highlights the modern interpretation of the concept of giftedness, the criteria for its identification, and the pedagogical conditions that contribute to the development of students' intellectual, creative, and innovative potential. Methods such as creating a motivational environment, applying differentiated and individualized educational technologies, engaging students in scientific research, and effectively using digital learning resources are substantiated as factors that enhance the activity of gifted students in the educational process.

Key words: gifted students, higher education, effectiveness, pedagogical technologies, individualized approach, mentoring, digital learning resources, creative potential, innovative approach.

Аннотация: В статье анализируются теоретические и практические подходы, направленные на обеспечение эффективности работы с одарёнными студентами в системе высшего образования. Рассматриваются современная трактовка понятия одарённости, критерии её выявления, а также педагогические условия, способствующие развитию интеллектуального, творческого и инновационного потенциала студентов. Обосновываются такие методы, как создание мотивационной среды, применение дифференцированных и индивидуальных образовательных технологий, привлечение к научным исследованиям, эффективное использование цифровых образовательных ресурсов как факторы повышения активности одарённых студентов в образовательном процессе.

Ключевые слова: одарённые студенты, высшее образование, эффективность, педагогические технологии, индивидуальный подход, наставничество, цифровые образовательные ресурсы, творческий потенциал, инновационный подход.

KIRISH

Oliy ta'lim tizimida iqtidorli talabalar bilan ishlash masalasi zamonaviy ta'lim islohotlarining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Chunki global raqobat sharoitida mamlakatning intellektual salohiyati, innovatsion rivojlanish darajasi va iqtisodiy barqarorligi bevosita iqtidorli yoshlarning bilim, ko'nikma hamda kreativ fikrlash imkoniyatlarini to'laqonli ro'yobga chiqarish bilan chambarchas bog'liqdir. Shu bois oliy ta'lim muassasalarida iqtidorni aniqlash, baholash va rivojlantirishning ilmiy asoslangan tizimini yaratish, ta'lim jarayonida differensial va individual yondashuvlarni qo'llash, iqtidorli talabalarni ilmiy-tadqiqot va innovatsion faoliyatga jalb etish dolzarb vazifa sifatida qaralmoqda.

So'nggi yillarda raqamli ta'lim muhitining kengayishi, innovatsion ta'lim texnologiyalarining joriy etilishi, mentorlik va tutorlik institutlarining shakllanishi iqtidorli talabalar bilan ishlashda yangi metodik yondashuvlarni talab qilmoqda. Bunda nafaqat talabalarning intellektual salohiyatini rivojlantirish, balki ularning motivatsiyasi, mustaqil ta'lim ko'nikmalari, ijodkorligi va tanqidiy tafakkurini qo'llab-quvvatlaydigan samarali pedagogik mexanizmlarni yaratish muhim ahamiyatga ega. Mazkur maqolada oliy ta'lim tizimida iqtidorli talabalar bilan

ishlash samaradorligini ta'minlashning nazariy asoslari, amaliy strategiyalari va innovatsion yechimlari ilmiy nuqtai nazardan tahlil qilinadi. Shuningdek, o'zbek ta'lim amaliyotida mavjud tajribalar, ilg'or xorijiy modellarning afzalliklari hamda iqtidorli yoshlarni qo'llab-quvvatlashning istiqbolli yo'nalishlari haqida ilmiy mulohazalar bayon etiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Oliy ta'lim tizimida iqtidorli talabalar bilan ishlash samaradorligini ta'minlash bo'yicha ilmiy adabiyotlar tahlili ushbu yo'nalishning ko'p qirrali hamda kompleks yondashuvni talab qiluvchi soha ekanligini ko'rsatadi. Adabiyotlarda iqtidor tushunchasining nazariy talqinlari, uni aniqlash mezonlari, rivojlantirish strategiyalari va pedagogik qo'llab-quvvatlash mexanizmlari batafsil o'rganilgan.

J. Renzulli, H. Gardner kabi tadqiqotchilar iqtidorni ko'p darajali va ko'p omilli jarayon sifatida talqin qilib, talabalarning intellektual, kreativ, motivatsion va shaxsiy fazilatlarini kompleks baholash zarurligini ta'kidlaydi. Ayni paytda, ularning ishlari oliy ta'limda iqtidorni aniqlashning psixologik-pedagogik asoslarini belgilab beradi.

Mahalliy va xorijiy adabiyotlarda (A. Jalolov, O. To'pliev, S. Shernazarova, K. Rogers va boshqalar) individual yondashuv va differensiallashtirilgan ta'limni iqtidorli talabalar bilan ishlashning bosh omili sifatida asoslab beriladi. Ushbu manbalarda talabalar qiziqishlari, tayyorgarlik darajasi va shaxsiy o'sish ehtiyojlariga moslashtirilgan ta'lim strategiyalarining samaradorligi ilmiy dalillar bilan tasdiqlangan.

Startaplar, innovatsion loyihalar va ilmiy tadqiqotlarga jalb etish masalasi o'z aksini topgan adabiyotlarda (A. Toffler, T. Davenport, P. Drucker) kreativ muhit yaratish, "talaba-mentor-universitet" o'zaro ta'sir tizimini shakllantirish, tadbirkorlik kompetensiyalarini rivojlantirish kabi mexanizmlar iqtidorni qo'llab-quvvatlashning ilg'or modeli sifatida ko'rsatilgan.

Raqamli ta'lim resurslaridan foydalanish, masofaviy ta'lim, adaptiv o'quv platformalari orqali iqtidorli talabalarining mustaqil ta'limga jalb qilinishi zamonaviy adabiyotlarda (M. Fullan, E. Wenger, D. Laurillard) alohida e'tirof etiladi. Bu manbalarda raqamli muhitning iqtidorni rivojlantirishga xizmat qiluvchi imkoniyatlari – tezkor fikr-mulohaza, shaxsga yo'naltirilgan o'qitish, o'quv jarayonini monitoring qilish kabi afzalliklari ko'rsatib berilgan. Sharhlangan adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, iqtidorli talabalar bilan ishlash samaradorligini oshirish tizimli yondashuvni, pedagogik innovatsiyalarni, mentorlik instituti rivojini, ilmiy-tadqiqot faoliyatini kuchaytirishni hamda raqamli texnologiyalarni keng joriy etishni talab qiladi. Shu bilan birga, ilmiy manbalar oliy ta'lim muassasalaridan integrativ, kreativ va shaxsga yo'naltirilgan o'quv muhitini yaratishni asosiy vazifa sifatida ko'rsatadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda iqtidorli talabalar bilan ishlash jarayonida uchraydigan pedagogik muammolarni aniqlash, tahlil qilish va ularni bartaraf etish yo'llarini asoslash maqsadida kompleks ilmiy-metodologik yondashuv qo'llanildi. Tadqiqotning nazariy asosini shaxsga yo'naltirilgan ta'lim nazariyasi, differensial o'qitish konsepsiyasi hamda pedagogik diagnostika g'oyalari tashkil etdi.

Tadqiqot davomida nazariy tahlil, empirik, diagnostik va baholash, tajriba-sinov (eksperimental) hamda matematik-statistik tahlil metodlaridan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Oliy ta'lim tizimida iqtidorli talabalar bilan ishlash samaradorligini oshirish bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar natijalari mazkur jarayonning kompleks yondashuvni talab etishini ko'rsatdi. Tadqiqotning diagnostika bosqichida amaldagi ta'lim muassasalarida iqtidorli talabalarni aniqlash, qo'llab-quvvatlash va ularga individual o'quv yo'nalishlarini yaratish bo'yicha mavjud holat tahlil qilindi. Natijalarga ko'ra, oliy ta'lim tashkilotlarining aksariyatida iqtidorni aniqlashga qaratilgan tizimli diagnostik metodlar yo'lga qo'yilgan bo'lsa-da, ularning samaradorligi yetarli darajada ta'minlanmaganligi, ayniqsa kreativ salohiyat va motivatsion omillarni baholashda muammolar mavjudligi aniqlandi.

Tadqiqot jarayonida o'tkazilgan sotsiologik so'rovlar talabalarning 68 foizi o'z iqtidorini ro'yobga chiqarishda qo'shimcha ilmiy-metodik ko'makka ehtiyoj sezayotganini ko'rsatdi. O'qituvchilarning 54 foizi esa mavjud pedagogik metodlar iqtidorli talabalarning individual rivojlanish ehtiyojlarini to'liq qamrab olmasligini qayd etdi. Bu esa oliy ta'lim tizimida iqtidorli talabalarga doir masalalarni yechishda yangicha metodik yondashuvlar zarurligini ko'rsatadi.

Eksperimental sinov bosqichida ishlab chiqilgan pedagogik model – individual ta'lim yo'nalishlari, mentorlik tizimi, raqamli o'quv resurslari va loyihaviy ta'limning uyg'unlashgan shaklidan iborat bo'lib, u amaliyot jarayoniga tadbiq etildi. Natijalar shuni ko'rsatdiki, mazkur yondashuv qo'llangan guruhda talabalarning kreativ fikrlash ko'rsatkichlari 22 foizga, mustaqil ta'limga bo'lgan qiziqishlari 31 foizga, ilmiy-tadqiqot faoliyatidagi faolligi esa 27 foizga oshgan.

Statistik tahlil natijalari qo'llanilgan metodlarning samaradorligini ilmiy asosda tasdiqladi. Xususan, tajriba va nazorat guruhlarini o'rtasidagi farq t-test ko'rsatkichlari orqali baholandi va natijalar o'zgarishlar statistik jihatdan ahamiyatli ekanligini ko'rsatdi ($p < 0.05$). Tadqiqot jarayonida olingan ma'lumotlar iqtidorli talabalar bilan ishlashda mavjud pedagogik muammolarni tizimli tahlil qilish imkonini berdi. O'tkazilgan kuzatuvlar, so'rovnoma va suhbatlar natijasida quyidagi asosiy tendensiyalar aniqlandi:

1. Iqtidorli talabalar bilan ishlash samaradorligi ular bilan ishlashning tizimli modelini yaratishni talab qiladi.
2. Mentorlik, raqamli ta'lim resurslari va loyihaviy faoliyatdan foydalanish talabalarning ijodiy va ilmiy kompetensiyalarini rivojlantirishda eng samarali omillardan biri bo'ldi.
3. Psixologik-dagnostik metodlarni takomillashtirish iqtidorni aniqlash jarayonining sifatini oshiradi.
4. Individual o'quv yo'nalishlarini yaratish talabalar motivatsiyasining barqaror o'sishini ta'minladi.

Tadqiqot natijalari iqtidorli talabalar bilan ishlashda integrativ yondashuv, innovatsion pedagogik texnologiyalar va shaxsga yo'naltirilgan ta'lim strategiyalarining samarali ekanligini ilmiy jihatdan tasdiqladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olib borilgan tadqiqot natijalari oliy ta'lim tizimida iqtidorli talabalar bilan ishlash samaradorligini ta'minlash ko'p omilli, kompleks va bosqichma-bosqich yondashuvni talab etishini ko'rsatdi. Iqtidorni aniqlash, baholash va rivojlantirish jarayonlari ta'lim mazmunini modernizatsiya qilish, pedagogik texnologiyalarni yangilash va talabaning shaxsiy rivojlanish ehtiyojlarini to'liq qamrab oluvchi mexanizmlarni yaratish zaruriyatini yuzaga chiqaradi. Tadqiqotning nazariy va amaliy tahlillari shuni tasdiqladiki, mentorlik tizimi, individual o'quv yo'nalishlari, raqamli ta'lim resurslari, kreativ muhitni shakllantirish hamda loyihaviy va ilmiy-tadqiqot faoliyatiga jalb etish iqtidorli talabalarni qo'llab-quvvatlashda eng samarali vositalardan hisoblanadi.

Eksperimental natijalarning statistik ahamiyatga ega bo'lgani mazkur yondashuvlar ta'lim jarayonining sifat darajasini oshirishga xizmat qilishini ko'rsatdi. Tadqiqot umumiy natijalariga tayangan holda quyidagi ilmiy-amaliy takliflar ilgari suriladi:

1. Oliy ta'lim muassasalarida iqtidorni aniqlashning kompleks diagnostika tizimini shakllantirish;
2. Individual o'quv yo'nalishlarini joriy etish;
3. Mentorlik va tutorlik tizimini institutsional darajada rivojlantirish;
4. Raqamli ta'lim texnologiyalaridan foydalanishni kengaytirish;
5. Loyihaviy va ilmiy-tadqiqot faoliyatini tizimli yo'lga qo'yish;
6. Universitetlarda kreativ va innovatsion ta'lim muhitini shakllantirish;
7. Pedagog kadrlar malakasini oshirishni tizimlashtirish.

Iqtidorli talabalar bilan ishlash bo'yicha o'qituvchilarning metodik tayyorgarligini muntazam ravishda takomillashtirish ta'lim samaradorligini oshiradi. Oliy ta'lim tizimida iqtidorli talabalar bilan ishlash samaradorligini ta'minlash innovatsion, shaxsga yo'naltirilgan va ilg'or pedagogik yondashuvlarni talab qiladi. Taklif etilgan pedagogik model va metodlar ta'lim jarayonining sifat ko'rsatkichlarini yaxshilashga, iqtidorli yoshlarning intellektual va kreativ salohiyatini ro'yobga chiqarishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Renzulli, J. S. The Three-Ring Conception of Giftedness: A Developmental Model for Promoting Creative Productivity // Reflections on Gifted Education. – Routledge, 2021. – S. 55–90.
2. Fouad Ahmed Ali Albrahim & Sumaihan Naser Al Rashidi (2020). Identifying Gifted and Talented Students and Methods to Enhance Their Development // The Journal of Scientific Research. Volume (OnlineFirst), Issue (OnlineFirst). <https://doi.org/10.37575/h/edu/2192>
3. Page, A. (2006). Three Models for Understanding Gifted Education. Kairaranga, 7(2), 11–15.
4. Abu, L. U. (2018). Identifying Talented and Gifted Students in a Northeastern Middle School (Doctoral dissertation, Walden University).
5. Delov, T. E. (2022). Use of World Experience in Identifying Talented Students. British View, 7(4).
6. Delov, T. E. Problems of Selection and Development of Talented Students in the Field of Information Technologies // American Journal of Research. IMPACT FACTOR: 3.571; IFS: 4.7; UIF: 3.8. № 1–2 (1–2), January–February 2018. DOI: 10.26739/2573-5616. – R. 70–81 (IF 6.041).
7. Редько, Л. Л. (2001). Управление качеством непрерывного уровневого педагогического образования в условиях формирования региональных образовательных систем.
8. Na, S. D., & Burns, T. G. (2016). Wechsler Intelligence Scale for Children-V: Test Review. Applied Neuropsychology: Child, 5(2), 156–160.
9. Bogoyavlenskaya, D. B., Bogoyavlenskaya, M. E., & Zhukova, E. S. (2016). On the Issue of Uncovering Giftedness in Early Childhood. Procedia – Social and Behavioral Sciences, 233, 333–337.
10. Delov, T. (2023). Iqtidorli talabalarni virtual ta'lim texnologiyalari asosida raqamli kompetentligini rivojlantirish. Digital Transformation and Artificial Intelligence.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.